

1776, 8.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
CONIVX IN CONIVGIS BONA
PROPRIA AVTORITATE HODIE
SVCCEDAT EX EDICTO: VNDE VIR
ET VXOR
QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.
SOCIO
IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE XX. MART. ANNO MDCCCLXXVI.
DEFENDET
CHRISTIAN GOTTHELF BIELITZ
SCHOENERST. MISNIC.

LIPSIAE
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

Oversio
HUIUS CONTROVERSIAE
CONTRA IN CONVICIS ROVA
PROPRIA AVTORITATE HODIE
STUDII EX ERITO: VIDE
ET 17205
IN VESTIBULO
P. 17205
IN CHRISTIANO HERR BRUNING
IN VESTIBULO
IN VESTIBULO
CHRISTIANUS GÖTTLICH F. H. H. H.
LEIPZIG
LEIPZIG

A N
CONIVX IN CONIVGIS BONA
PRŌPRIA AVTORITATE HODIE
SVCCEDAT EX EDICTO
VNDE VIR ET VXOR

---

§. I.

Quamquam olim inter Romanos Decemviri intestato succedendi ordinem suis Legibus proposuerant, videlicet, vt primum *sui* his deficientibus *agnati* atque demum *gentiles* familiam defuncti nanciscerentur; tamen Praetoribus non sufficere videbatur haec Legum ciuilium sanctio, sed novum atque honorario iuri proprium ordinem introduxit per edictum successorium, ea tamen differentia, vt non hereditatem, quae vox iuris ciuilis erat, deferret, sed *bonorum possessionem* daret. An iuste fecerit Praetor succedendi ordinem mutando, iam non decido. Hoc tamen confirmo, me

* 2

non

non poenitere sententiae, quam olim de praetoribus, quos *eueriores iuris civilis* dixeram, defendi. Quamvis enim ВАСНИО in *Hist. Jur.* p. 211. credibile non videbatur, populum romanum passurum, vt a Praetore iura ciuilia euertentur; tamen multa sunt, quae patimur, cum ad ea perpetiendi obligati haud simus. Neque mirum, passum fuisse populum, qui non poterat impedire, nisi rogatione facta. Culpa ergo patientiae populi magis tribuenda tribunis plebis, qui rogatione Praetoribus imperium fori haud adimerant, cum potuissent adimere. Practerea nescio, an vnquam magistratui, cui ipsa maiestatis iura haud competunt, recte tribuitur facultas, subdito vel ciui perfectum suum ius eripiendi, quod ipsi a lege datum. Id vero Praetorem fecisse dando bonorum possessionem emancipatis, vbi agnatis eripuit, et gentibus postpositis, vbi cognatos praetulit, sat manifestum. At tandem cessare hanc edicto factam criminationem, vbi ab Imperatore Hadriano ope Senatus Consulti Edicto Iuliano legis perpetuo validurae vis data est, lubens concedo.

§. II.

Mitto edictorum ius et vim: de vnico tantum quaedam propositurus, scilicet de eo, ex quo *vir et vxor* succedendi ius obtinebant deficientibus successoribus legitimis. Erat sane haec praetoria successio inuenta in fraudem fisci, ad quem hereditas tunc peruenisset, cum nemo ex legitimis successoribus adfuisset. Hoc ab ipsis Imperatoribus THEODOSIO ET VALENTINIANO in Constitutione edita, quae est *L. vnic. C. vnde vir et vx.* adfirmatur. Verbatunt: *Maritus et vxor ab intestato inuicem sibi in solidum pro antiquo iure succedant, quoties deficit omnis parentum liberorumque seu propinquorum legitima vel naturalis successio FISCO EXCLUSO.* Equidem IUSTINIANVS in *Nov. CXVIII.* quam de successione ab intestato tulit, huius mutuae inter virum et vxorem successio-

fionis

sionis subsidiariae mentionem haud facit, non tamen habendus est propterea abrogasse, quod illam non confirmasset, quippe potius antiqua quae de liberorum, parentum et consanguineorum successione diuersa variaqua extabant iura, et in consonantiam redigere, melioremque et perfectiorem, vetera iura emendando, ordinem statuere censuit. Non ergo opus, vt quidquam de hac successione subsidiaria adderet, quae iam certa, definita et legibus confirmata erat.

§. III.

Inter virum et vxorem haec dabatur Praetoria Successio. Necessè vero erat, vt verum inter coniuges extiterit matrimonium idque mortis tempore adhuc existeret. Quæri hic potest, an sufficiat, vt matrimonium pro vero habeatur, si, quae hodie est legitima celebritas, sacerdotalis benedictio adhibita. Cum enim in aliis quaestionibus, quæ matrimonii iura concernunt, illud non prius pro vero habetur, quam si *thalami adscensio* facta, quæ in aliis causis coniugum successions requiritur: facile coniici posset, forsan et in nostra causa requiri, vt consumatum sit matrimonium per adscensum thorum, si intestatae illi successioni coniugum locus esse debeat. Sed si veriorem sequamur sententiam, statim existet matrimonium, simulac sacerdotalis benedictio pronuntiata fuerit. Quamuis enim negari nequit, eam haud sufficere, quoties matrimonio tribuuntur effectus, quos patria germanicaque iura ex matrimonio producant, vt in successibus statutariis quæque ex conuentione inter coniuges proueniunt, tamen in iis effectibus, quos producit matrimonium, ex iure peregrino recepto, sufficere visa est Hierologia illa ecclesiastica, quæ in locum instrumentorum dotalium surrogata esse videbatur. Quæ cum ita sint, cum subsidiaria illa successio viri et vxoris ad excludendum fiscum sit inuentio iuris Honorarii, sicque exotici recepti, verior videtur sen-

tentia eorum, qui solam copulam sacerdotalem sufficere arbitrantur. Nollem tamen opinioni, quam BERGERVS in *Oecon. Iur. L. II. T. IV. th. XLIII. n. 2.* habet, subscribere, qui putat, et sponfam et sponsum pariter ab intestato posse succedere, causamque addit, quod contra fiscum interpretatio fieri possit. Cederem, ni hoc ius singulare sancitum priuilegium contineret, quod extensiuam respuit interpretationem, et nisi expresse VLPPIANVS in *L. unic. ff. unde vir et vx.* scriberet, *iustum esse matrimonium oportet.* Quis vero illam obligationem personalem inter sponsum et sponfam existentem diceret iustum matrimonium.

§. IV.

Haec ipsa vero Praetoria successio, quae per bonorum possessionem fit, ita comparata est, ut non ipso iure heredes habeantur. Testatur hoc Imperator IVSTINIANVS in *pr. l. de Bon. Poss.* Quas, inquit, *solus vocat Praetor ad hereditatem, heredes quidem ipso iure non fiunt, nam Praetor heredem facere non potest: et paucis interiectis pergit: sed cum eis Praetor dat bonorum possessionem, loco heredum constituuntur, et vocantur bonorum possessores.* Quapropter necesse erat, vt, quibus bonorum possessionem Praetor promiserat, eandem a Praetore peterent, quo facto agnoscebant bonorum possessionem, eosdemque Praetor admittebat. Differt in hoc maxime ius heredis a iure bonorum possessoris, quod ille ipso iure heres sit, neque opus habeat, vt a Praetore petat, qui admittatur, sed priuata et propria autoritate poterat adire hereditatem: hic vero ipso iure non poterat heredi haberi, sed prius petere debebat, atque si pro bonorum possessore declaratus a Praetore, bona hereditaria consequeretur. Hinc VLPPIANVS in *L. 2. π. de bon. poss.* pronunciat, *vice heredum bonorum possessores haberi.* Quamuis vero petenda bonorum possessio, tamen ea et per alium peti poterat,

erat, imo vt ignoranti, si per alium petatur, dari possit, quam speciem habet VLPIANVS in *L. 7. pr. π. de de bonor. possess.* Ait: *Nam et absenti et non petenti dari bonorum possessio potest, si hoc ipsum Praetor non ignoret. Ergo et femina poterit alii bonorum possessionem petere.* Petenda vero erat intra definitum tempus, quo elapso petitio admittenda non erat, quod conicitur ex verbis VLPIANI in *L. 1. §. 10. π. de successorio edict.* vbi ait: *aut in diebus statis non admiserit.*

§. V.

Quale vero tempus petendae admittendaeue possessionis definitum sit, docet VLPIANVS in *cit. L. 1. π. de Success. edict.* Liberis enim et parentibus annum praestituit. Ait enim VLPIANVS *c. l. §. 12. Largius tempus parentibus liberisque petendae bonorum possessionis tribuitur: in honorem sanguinis videlicet; quia arctandi non erant, qui paene ad propria bona veniunt, ideoque placuit, eis praestitui annum.* Reliquis omnibus centum dies Praetor definiuerat. Hinc et vir et vxor intra idem temporis spatium hanc nostram bonorum possessionem agnoscere debebant. Probabile est, Praetorem in definiendo tempore centum dierum respexisse ad tempora cretionis, quae intra centum proximos dies, quibus scierat poteratque, fieri debebat.

§. VI.

Iam ad nostra veniamus. Cum bonorum possessio illa Constitutione Theodosiana ciuili iuris facta esse videtur, vt iam ex Lege succedendi ius inuicem coniuges habeant; forsitan concludi posset, ipso iure heredes deficientibus legitimis ab intestato coniuges fore. Hinc propria autoritate bonorum possessionem seu potius hereditatem habiturus superstes videtur coniux, sicuti alii heredes, qui ab intestato succedunt ex lege, quique non opus habent, vt a magistratu petant hereditatem, aut coram magistratu admittantur. Sed non puto, haec procedere. Theodosius enim hanc successionem

tionem *pro antiquo iure* comprobavit. Antiquum vero ius, vt supra demonstrauius, volebat, vt intra certum tempus bonorum possessio peteretur. Concludo, cum expressa recentior lex hanc petendi necessitatem haud remittat, eandem adhuc iure Iustiniano seruata fuisse. Quae cum ita sint, cum in iis, quae fori nostri non repugnant rationibus, Romanum ius receptum sit, vt ex eo causae decidi queant, nemo negabit, et in hac materia hoc applicari posse ius. Quapropter si coniux alter demortuus, cui nullus est legitimus heres, recte superstes coniux demortui bonorum possessionem petere debet eamque coram magistratu agnoscat. Hinc licet mariti bona defuncti possideat ipsius vidua, tamen nec propterea heres erit, nec possidendi ius habebit, nisi agnita coram magistratu bonorum possessione. Est et praeterea neesse, vt prius liquidum sit, nullos adesse legitimos heredes. Iudex ergo ad eundem erit, qui citatione publica conuocet, si qui forsitan sint, qui sibi in bonis defuncti coniugis ius competere, adferere velint, addito illo praeiudicio praeclusionis, ni compareant intra terminum. Et cum nemo suo fraudandus iure, dubium non est, hanc primam a magistratu curam esse adhibendam, vt haec publica citatio adfigatur. Quo facto, si nemo comparuit obtenta praeclusiua sententia, tunc demum bonorum possessio vnde vir et vxor petenda et admitenda erit. Neque dubium amplius erit, hoc intra centum dies fieri debere, quibus elapsis, nec petita bonorum possessione liberum erit fisco, ipsam hereditatem sibi vindicare.

Leipzig, Diss., 1776 A-G

f
TA-70L

aus 34sten. bisher verku.

VD
18

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN

CONIVX IN CONIVGIS BONA
PROPRIA AVTORITATE HODIE
SVCCEDAT EX EDICTO: VNDE VIR

ET VXOR

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XX. MART. ANNO MDCCCCLXXVI.

DEFENDET

CHRISTIAN GOTTHELF BIELITZ

SCHOENERST. MISNIC.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

1796, 8.

